

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnishtvu:
za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEK

Inserati:
Enostop. petitvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 " "
za trikrat 9 " "
za več ko trikrat 8 " "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Državni zbor.

Dunaj, 22. febr.

Volitev predsednika.

Prva točka današnjega dnevnega reda je bila volitev predsednika. Kakor sem že včeraj poročal, je bilo dogovorjeno, da zbornica zopet izvoli grofa Vettera. Kršč. socialci so sklenili, da oddadō prazne glasovnice. Isto so storili ali niso glasovali posamezni člani raznih strank. Oddanih je bilo 269 glasovnic, med temi 45 praznih. Veljavnih je bilo 224 glasov; absolutna večina je torej 113. Grof Vetter je dobil 216 glasov in je torej zopet izvoljen predsednikom. Poslanec Schönener je dobil 3 glasove, grof Sternberg 2, Baltazzi, Kaiser in Nowak po 1.

Mnogo smeja je bilo v zbornici, ko je naznanil podpredsednik Kaiser, da sta tudi Schönener in Sternberg med nepristojnimi kandidati za predsednika.

Grof Vetter je bil rojen 22. avgusta 1856 v Opavi. Njegov oče je deželni glavar moravski. Dopršil je pravosodno nauko ter bil v državni službi na Češkem in Moravskem, od 1. 1886. do 1889. v ministrstvu za notranje posle, pozneje pri namestništvu v Brnu. Ko je bil leta 1897. izvoljen v državni zbor, je izstopil iz državne službe. Že kot poslanec se je na dunajski univerzi posvetil medicini in napravil prvi rigoroz. Po zadnjih splošnih volitvah je bil dne 8. febr. 1901. izvoljen predsednikom s 344 od 360 oddanih glasov. Dobil je bil torej pred štiri leti 128 glasov več. Grof Vetter je dne 20. febr. 1901. zabranil nemške interpelacije v zapisniku.

Ko je bil znan izid današnje volitve, so mnogi ploskali in min. predsednik baron Gautsch je prvi čestital grofu Vetteru. Ta takoj prevzame predsedstvo, rekoč: Najtopleje se zahvalim za zaupanje, katero mi je zbornica izrazila z zopetno izvolitvijo, ter izjavim, da sprejemam izvolitev. (Pohvala.)

Vojaški novinci.

Nato je zbornica nadaljevala razpravo o brambenem zakonu. Do 4. ure so govorili Iro, dr. Fořt, dr. Conci, Biankini in Schraffl. Ker hočejo danes to razpravo, če le mogoče, končati, govorili bodo le še Zazvorka, Petelenz in glavna govornika Pogačnik in Schuhmeier.

Znamenit je bil današnji govor češkega poslanca dr. Fořta. Kot obče znani večšak v trgovskih in socialnopolitičnih vprašanjih je dr. Fořt obširno utemeljeval, da imajo Ogrji spleh v zvezi z Avstrijo mnogo koristi in da si Mažari posebe prisvajajo osobito v narodnem oziru pravice, ki jim ne grejo z ozirom na število prebivalstva v ogrski državni polovici. Dr. Fořt je govoril povsem z avstrijskega stališča, to je, s stališča nagedbe iz leta 1867. Tako, kakor dr. Fořt, govori statistika. Toda večina čeških poslancev s političnega stališča ne soglašajo z dr. Fořtom. Tih so mu ugovarjali in proti koncu mu na glas zakliče dr. Gregor: "Vi govorite le v svojem imenu in ne v imenu mladočeškega kluba." Ta medklic je osupnil dr. Fořta in mnoge poslance drugih strank, ki so pazljivo poslušali zanimive podatke govornikove.

Dalmatinski poslanec Biankini je grajal navado, da morajo orožniki v Dalmaciji vsa svoja uradna poročila pisati v nemškem jeziku, dasi ga mnogi niti ne razumejo. V nadaljnjem govoru je obširno dokazoval potrebo, da naša država poveča vojno mornarico, utrdi obal ob Adriji od Trsta doli do Kotora in se tako zavaruje proti mogoči invaziji z italijanske strani. Ta govor, sestavljen po informacijah nekoga večšaka, je vzbujal mnogo pozornosti, osobito med jugoslovanskimi poslanci. In v istini je avstrijsko obrežje ob Adriji takorekoč odprto za italijanske ovaduhe, prekuče, ogleduhe in garibalduhe.

Koroške šole.

Dne 31. jan. t. l. so poslanci Ploj, Žitnik in tovariši vložili obširno interpelacijo glede ljudskih šol za koroške Slovence. Včeraj pa so koroški poslanci Dobernig, dr. Lemisch, Orasch in mnogi člani nemške ljudske stranke odgovorili z interpelacijo, ki je bila po naši sodbi skovana od člana koroškega deželnega šol. sveta ali pa od šolnika, ki bje resnici v obraz. Točko za točko interpelacije slov. poslancev obračajo na glavo, odločno (!) ugovarjajo, da se slovenski poslanci tikaajo v koroške šolske razmere ter vprašajo naučnega ministra:

Ali hoče odgovoriti na interpelacijo slovenskih poslancev, da sedanja uredba koroških ljudskih šol ustreza razmeram dežele, potrebam in željam domačega prebivalstva in da bi bila torej vsaka prememba neopravičena?

Ali ste jih čuli nemške svobodnjake, ki navzlic raznim prošnjam za slovenski pouk trdijo, da hočejo in žele koroški Slovenci le nemških šol? O priliki prevedem interpelacijo slovenskih poslancev in odgovor koroškega dež. šol. sveta, ki tiči v interpelaciji g. Doberniga in tovarišev.

Tiskovni odsek

se bavi z vladnim načrtom novega tiskovnega zakona. Danes je bil na vrsti § 9, ki določa, kdo ne sme biti odg. urednik. Pododsek predlaga, da državni in deželni poslanci ne bi smeli biti odgovorni uredniki. Mnenja pa so jako različna med člani odseka in danes se še niso zedinili o tem. Moje povsem osebno mnenje je: Kdor ima potrebne sposobnosti, ki jih zahteva zakon, sme biti odgovorni urednik, osobito pa poslanec, ki je poklican zastopati javno mnenje po svojem prepričanju tudi v zakonodajnih zastopih. Toda poslanec kot odgovorni urednik, ki uživa imuniteto za čas sesije, naj skrbi, da ne pride navskriž s kazenskim zakonom. Ako pa se to zgodi morda proti njegovi volji ali celo brez njegove vednosti, je to stvar njegova in njegovih sourednikov. In v tem slučaju naj imunitetni odsek izroči vsakega brez razlike stanu in politične barve, toda s pogojem, da je prestopel v resnici po zakonu kaznjiv.

Ako pa n. pr. „Slovenec“ poroča, da je ta ali oni mladi uradnik nemški nacional, ker v javnih lokalih v veseli družbi poje „Wacht am Rhein“, prosim vas, ali mu je s tem kradel čast? Mož je na vse grle in ponosno krožil in hrulil „prusijado“. Ko ga pa slovenski list opomni, da je avstrijski uradnik in celo morda v središču Slovenije, tedaj pa nenadoma zasledi svojo napako ali netaktnost in je — užaljen. Mesto da bi molčal, gre tožit. Taka tožba seveda spada samo — v koš. Est modus in rebus, sunt certi denique fines! Sicer pa naj odsek sklene, kar hoče, samo dvojna mera naj se odpravi.

Rusko-japonska vojska.

Vprašanje o miru.

Govorice o miru se širijo. Zagovorniki miru navajajo zanj mnogo razlogov. Rusija ima težke notranje boje in zato ni popolnoma neverojetno, da si želi na Vzhodu miru.

Japonska armada je na bojišču tako močna, da v slučaju nove velike bitke ni izključena zopetna japonska zmaga. Potoki ruske krvi bi tako zopet tekli zastoj, notranji nemiri v Rusiji pa bi potem le opasno narastli. Tujih vplivov napojeni agitatorji bi za svoje podpihovanje dobili ugodno polje in Rusija bi stala pred resno notranjo revolucijo. Nekateri ruski krogi so baje zato, da naj se poizkusi še z eno odločilno bitko, drugi so pa za takojšnji mir.

Iz Pariza se sicer te vesti dementirajo, a taka dementiranja niso dosti vredna, ker se ve, da je pri stvari močno angažiran francoski kapital. O tej priliki bodi še omejneno, da listi proglašajo včerajšnjo vest, da

se že bliža velika pomorska bitka v Indijskem oceanu, za jako neverojetno. Iz Londona poročajo, da v japonskem glavnem taborišču menijo, da stojimo tik pred veliko odločilno bitko, katere izid bo imel velike politične posledice. — Rusi so utrdili svoje pozicije ob vsej fronti.

Od včeraj zvečer so nam došla glede miru na bojišču naslednja poročila, o katerih pa seve ni izključeno, da so le borzni manevari.

London, 22. februarja. „Daily Mail“ pravi, da so japonski mirovni pogoji sledeči: 1. Cela Mandžurija se vrne Kitajski, ki se pa zaveže, da bo skrbela za dobro vladno ter odprla zemljo trgovini. 2. Port Artur dobija japonsko posadko. 3. Prizna naj se japonski protektorat nad Korejo. 4. Japoncem naj se izroče v nevtralnih lukah se nahajajoče ruske bojne ladje „Cesarjevič“ ter pet ali šest torpedovk v Kiaočavu, „Askold“ in druge torpedovke v Šangaju ter „Diana“ v Sajgonu. 5. Rusija plača vojno odškodnino, da Japonska pokrije vojne stroške. 6. Japonci imajo zaseden Vladivostok toliko časa, dokler ne bo vojna odškodnina popolnoma plačana. Odškodnina se plača v dveh obrokih. 7. Japonski se vrne otok Sahalin.

London, 22. febr. Mirovno vprašanje car sedaj resno proučuje. Glede Koreje, Port Arturja in Mandžurije bi se kmalu doseglo sporazumljenje, težava je le glede vojne odškodnine. Rusija bo najbrže še prej poizkusila eno bitko, vendar je jako verjetno, da se bo sklenil mir, z ozirom na notranji položaj v Rusiji in težkoče, ki se stavijo nadaljevanju vojske.

London, 22. febr. Skoro gotovo bo sedaj Kuropatkin odpoklican, da se bodo pogajanja vršila hitreje. „Daily Express“ poroča iz Peterburga, da smatrajo ondi cesarja Franca Jožefa za rešitelja Rusije iz sedanjega bednega položaja, dunajski viri dementirajo vest, da posreduje cesar Franc Jožef ter pravijo, da prihajajo vesti o miru iz japonskega vira.

Dunaj, 22. febr. V dunajskih političnih krogih vesti o miru motre jako skeptično. Privatne brzojavke iz Londona potrjujejo dejstvo, da sta obe državi voljni, spustiti se v pogajanja.

Dunaj, 22. febr. Tukajšnje japonsko poslanstvo o pogajanjih za mir še nič ne ve.

London, 22. febr. Tukajšnji japon. poslanik Hajaši je izjavil, da miru ne morejo predlagati Japonci. Rusija bi morda predlagala mir samo z ozirom na svoj notranji položaj. Na mir poslanik ne veruje, dokler ima Japonska intaktno armado južno od Mukdena in dokler baltiško brodogve ni ni cesar storilo.

Pariz, 22. febr. Tukajšnje rusko poslanstvo pravi, da so vesti o mirovni pogajanjih neresnične. Kuropatkin bo v par tednih storil odločilni korak. Rusija ravno tako malo misli na mir, kakor Japonska.

Nemirovič Dančenko o položaju.

Moskva, 22. febr. Nemirovič Dančenko je imel včeraj pri banketu časnikarjev govor, v katerem je dejal: „Sedanja vojska, ki bi je ljudstvo samo nikdar ne bilo dopustilo, je labodja pesem ruske birokracije. Sramota in nečast je prinesla celi Rusiji. To kažejo žalostne postave Stackelberg, Sasulič in Uhtomskij, ki so sicer dobri diplomatje, ki so pa tudi pokazali svojo nezmožnost kot vojskovodje. Pod varstvom naše birokracije je Japonska študirala hibe Rusije, ki je ravnatoko propala, ko Turčija. Doživeli nismo drugega ko poraze; toda ti porazi niso bili naši, ampak naše birokracije.“

15.000 Rusov na kitajskem ozemlju.

London, 20. febr. „Morningpost“ poroča, da stoji na kitajskem ozemlju v Sinmintinu 15.000 Rusov s 14 topovi in

500 kazaki. — Kitajska baje kaže na to kot kršenje nevtralnosti.

V Mandžuriji.

Njučvan, 22. febr. Skoro 3000 Rusov je dospelo v ponedeljek po noči do železnice med Hajčenom in Dašičaom ter jo razdrlo. Vse kaže, da prebivalstvo Ruse natančno obvešča, kako so razdeljene japonske sile. Poškodbe na železnici so bile takoj popravljene. Rusi so se umaknili, ne da bi se bili spustili v boj.

Peterburg, 22. febr. Peterburški brzojavni urad poroča iz Huanšana: V rajonu Čuenčena so se 20. t. m. male predstraže polagoma umikale. Južne predstraže so ostale na zasedenih točkah. Neše izgube v teku dneva so znašale 14 mrtvih in 63 ranjenih. Prejšnjo noč in danes so bili Japonci mirni. Sicer je na fronti mir.

Zalostni general.

Slovenski listi poročajo: General Gripenberg se je neslavno vrnil v Peterburg in car mu je v avdiciji očital, da na bojišču ni delal pravilno. Tako sodi cela Rusija. Treba je pomniti, da je bil ta 70letni baltiški Nemec po nemškem in drugem časopisu naravnost pozvan, naj bo na bojišču Kuropatkinov predstojnik, nikdar pa ne podpoveljnik. To je zlezlo častihlepnemu starcu v glavo. Na svojo odgovornost je pričel bitko pri Sandepu, a pričakovanih lovorik ni dosegel. Trudil se je pa, zvrniti krivdo neuspeha — ki k sreči za Ruse ni imel za posledek izgube pozicije, pač pa je obžalovati znatne izgube na ljudeh — na Kuropatkinu, ki mu ni poslal pomoči, ki jo je od njega zahteval. Celotako objektivni presojevalec dogodkov, kakor je polkovnik Gädke, je vsled tega karal Kuropatkinu in mu očital, da nima odločnosti. Ko je bil Gripenberg pozvan v Peterburg, je to znano časopisje obračalo proti Kuropatkinu, kakor bi bil car klical Gripenberga k sebi, da sliši njegove priložbe. Da, tudi to so trbili listi, da je Gripenberg pričel ofenzivo na povelje iz Peterburga.

Vse to se je pa izkazalo kot laž, kar je treba konstatirati.

Brzojavke so nam naznanjale razgovor, ki se je vršil v Moskvi med dopisnikom „Nov. Vremena“ in generalom Gripenbergom. Izpopolniti je treba sledeče: General Gripenberg je izgledal jako žalosten ter se zahvaljeval, da ga je obiskal vsaj en dopisnik, da sliši iz njegovih ust resnico. Zalostno se je nasmehnil, težko vzdihnil in sklonivši glavo, govoril o svojem položaju. Gripenberg je mislil, da je zadostil vojaški disciplini, ko je generalu Kuropatkinu naznanil, da prične ofenzivo.

Stem je rečeno dosti. Gripenberg ni imel naznanjati, ampak čakati višjih povelj.

Peterburg, 21. febr. Generala Gripenberga je včeraj sprejel veliki knez Vladimir. Car ga sprejme jutri. Visoki vojaški krogi sodijo, da Gripenbergove nade niso velike. Kuropatkin je baje pisal Gripenbergu pred njegovim odhodom 6 pisem, a ni dobil nobenega odgovora; brzojavil je carju podrobnosti o njujini sporni aferi. Te podrobnosti tvorijo cel zvezek.

Baltiško brodogve.

Pariz, 22. febr. Admiral Roždestvenskij se je izrazil napram dopisniku lista „Petit Parisien“, ki ga je obiskal na njegovi oklopnici „Knez Suvarov“ v zalivu Nossibe, da ne veruje, da bi ga admiral Togo napadel v taki oddaljenosti od japonske operacijske baze. Admiral je še pristavil, da bo zapustil Madagaskar šele, ko bo došlo tretje brodogve.

Japonsko brodogve.

Tokio, 22. febr. Vlada je odredila, da se takoj prične graditi 25 rušilcev torpedovk; od teh se jih bo 15 zgradilo v vladnih ladjedelnih, ostali v zasebnih.

Knez Uhtomskij.

London, 22. febr. „Morning Post“ poroča iz Šangaja, da je admiral, knez

Uhtomskij odpotoval odondot v San Francisko.

Steselj v Carigradu.

(Poročilo „Slovenca“ iz Carigrada.)

Dne 18. februarja je nepričakovano hitro prišel general Steselj v Carigrad. Že par dni zaporedoma so tukajšnji listi poročali, da se general Steselj ne bo tukaj ustavil, temveč da pojde direktno v Odeso. Pa ta poročila se niso uresničila. Sultan je poslal posebno poslaništvo Steseljnu nasproti v Dardanele, kjer je general prišel v turško vodovje in tam je pozdravil v imenu turškega sultana slavnega junaka. Dne 18. februarja, ob 8 uri zvečer, se je general pripeljal v Carigrad in prenočil v ruskem poslaništvu. Dne 19. t. m. je sprejel sultan generala v privatni avdijenci.

Nemir na Ruskem zopet naraščajo.

Varšava, 22. februarja. Dijaška stavka narašča. Skoro vse srednje šole na ruskem Poljskem so zaprte in zastražene. Stavka se razširja tudi na ljudske šole. Kmetje se branijo pošiljati otroke v šolo, plačevati za šolo, dokler ne dobe pouka v poljščini. Vlada je opustila nameravano mobilizacijo v varšavskem okraju.

Kodanj, 22. februarja. Na kodanjskem dveru so zaradi usode carjeve družine v velikih skrbeh. Carica-mati je namreč včeraj dobila pismo nihilistov, v katerem se ji naznanja, da so jo obsodili na smrt.

Berolin, 22. februarja. „Lokalanzeiger“ poroča iz Peterburga: Nepričakovano je tu zopet vzbruhnila stavka. Stavka 60.000 delavcev. Včeraj so bili spopadi med vojniki in stavkujočimi delavci.

Varšava, 21. februarja. Danes so delavci umorili trgovca z usnjem, Zvibelna. Tudi ravnatelj tovarne za čipke, Kirnerja, so poizkusili umoriti, a se je poizkus izjalovil.

Libava, 22. februarja. Tu stavka 5500 delavcev, to je ravno polovica tukajšnjega delavstva.

Rostov, 21. februarja. Del železničarjev vladikavkaške železnice je pričel stavkati.

Moskva, 21. februarja. Stavkati so pričeli uslužbenci železnične proge Moskva-Kijev-Voroneš.

Bohum-Kale, 21. februarja. Tu je splošna stavka. Tudi trgovine so zaprte. Niti kruha, mesa in drugih jestvin ni mogoče kupiti. Zvečer sta bili otvorjeni in z vojaštvom zastraženi dve mesnici.

Berolin, 22. februarja. „Vorwärts“ poroča: Na Kavkazu je splošna vstaja. Armenci in Cerkezi so se uprli proti carju. Vojaštvo so razkropili. Vstajši so vzeli vojaškimi četami orožje in topove. Vjet je kavkaški guverner Brzojavne proge in železnice so razdrte. V Batumu ne izlagajo blaga iz parnikov.

Peterburg, 22. februarja. O Trepovu se trdi, da bo odstavljen. Carica in vdova umorjenega Sergija trdita, da je bil Trepov vzrok Sergijeve smrti. Obe zahtevata, naj car generala Trepova odstavi.

Moskva, 22. febr. Veliki knez Pavel je došel sem.

Varšava, 22. februarja. Vsakdanji dunajski opoldanski vlak se danes ni odpeljal. Pravijo, da bo vzbruhnila do 1. marca splošna stavka. Uradniki zavarovalne družbe „Rossija“ so pričeli stavkati. Policisti so dobili revolverje.

Katovice, 22. februarja. V osnovnice ni došel iz Varšave noben vlak. Stavkujoči železničarji so zažugali nekemu inženirju, ki se je peljal brzovlaku naproti, da ga bodo ustrelili, če se ne povrne nazaj. Železniške mostove straži vojaštvo.

Kaluga, 22. februarja. Na Bianski progi železnice Moskva-Kijev stavkajo železničarji.

Libava, 22. febr. Delavci so pričeli zopet delati.

Harkov, 22. februarja. Casopisi danes niso izšli, ker stavkajo črkostavci.

Peterburg, 22. februarja. Car je poveril knezu Vasilčikovu preiskavo o nemirih. Knez naglašava v svojem poročilu, da je bil vzrok nemirov generalni guverner Fullon, prejšnji peterburški mestni glavar. Splošno znano pa je, da Fullon ni smel storiti ničesar, ker se je moral ravnati po ukazih Mirskega.

Peterburg, 22. febr. Prometni minister je brzojavil v Varšavo, da se naj stavkujočim železničarjem na carjevo povelje ugodijo vse zahteve. V Rigi so stavkujoči delavci demoralizirali več tovarn. V nekem peterburškem predmestju so bili veliki izgredi. Kazaki in dragonci so s sabljami mahalji po množici. Iz Bakua poročajo o hudih bojih med Armenci in Tatari. Zatvorjene so vse trgovine. Na brzojavnem uradu so morali ljudje s silo izsiliti, da so sprejeli brzo-

javke. Na petrolejskih poljih Bibi-Eibal goré petrolejski vrelci.

Baku, 22. februarja. Vse ceste so polne mrličev. Danes popoldne so se spravili Armenci in Perzi. Mesto je mirno in povrnil se je red.

Moskva, 22. februarja. Stavka lekarniških uslužbencev je končana, ker so lekarnarji ugodili svojim stavkujočim uslužbencem.

Pariz, 22. februarja. Glasilo ruskih vstašev „Tribune russe“ priobčuje sledeči Gaponov oklic: „Sodrug! V krvavih dnevh v Peterburgu in v drugih ruskih mestih so se zatirani delavski sloji uprli proti samodržstvu. Velika ruska revolucija se je pričela. Z ozirom na zgodovinsko važni trenutek, v katerem živimo sedaj, sem predvsem prekucuh in mož dela Pozivljam vse ruske soc. stranke, da naj se takoj združijo in naj prično vstajo z orožjem proti carju. Na delo, tovariši! Ponovite svoj klic z dne 22. januarja: „Svobodo ali smrt!“ Vsako odlašanje in vsak razpor med nami bi bil zločin proti ljudstvu! Ker sem vse svoje moči posvetil ljudstvu, je moja usoda neločljivo zvezana z bojem proti zatiralcem in proti izkoriščevalcem dela. Gapon.“

Avstrijsko brodogradništvo pred Solunom.

Dunaj, 22. febr. Dohod avstro-ogrškega brodogradništva pred Solun je naredil v Carigradu velik vtisk. Napačna so poročila, da se hoče z brodogradnjem pritisniti Turčijo, naj izvrši finančni reglement. Brodogradništvo se bo tudi ukrcalo v smirni in v drugih turških pristaniščih.

Odpoklicanje tirolskega namestnika.

Listi poročajo, da bo odpoklican tirolski namestnik baron Schwartzenu. Tudi poveljnik inomoškega armadnega zbora nadvojvoda Evgen bo premeščen. Za poveljnika inomoškega armadnega zbora bo imenovan dosedanji poveljnik graškega armadnega zbora Succovaty (!).

Položaj na Ogrskem

Na Ogrskem še niso rešili vprašanja o sestavi novega ministrstva. Daranyi in Lang sta izjavila, da ne sestavita prehodnega ministrstva Košut je v nekem inozemskem listu izjavil, da je na Ogrskem odločen vladar, ki pa noče priznati uporabe mažarščine v armadi. Pri novih volitvah bi opozicija s to zahtevo priborila še več mandatov. Včeraj so v ogrskem državnem zboru izvolili več odsekov. Liberalci se volitev niso udeležili in so zapustili dvorano. V odsekih imajo le po enega ali dva zastopnika. Predsednik Justh je naznanil, da odgodi zasedanje, dokler ne bo sestavljeno novo ministrstvo. Na vsak način bo pa formalna zbornična seja 8. marca.

Umor v Moskvi.

Moskva, 22. februarja. Pogreb velikega kneza Sergija se bo vršil šele v četrtek, t. j. danes, dne 23. februarja, ob desetih uri 30 minut popoldne, ker se ni mogla rake prejšnji dogotoviti. Iz Peterburga je prišel vlak z 80 osebami, ki tvorijo oficijelne deputacije. Ruska vlada je določila, da pri pogrebu ne bo zunanjih vojaških deputacij.

Peterburg, 22. februarja. Morilec velikega kneza Sergija je Malorus. Preiskovalnemu sodniku je odgovoril le na eno vprašanje. Sodik ga je vprašal: „Ste-li vi izvršili umor?“ Odgovor se je glasil: „Da, jaz sem izvršil zločin.“ Dasi še ne vedo, kdo je, sklepajo iz njegovih odgovorov, da je izobražen.

Odkrita rojalistična zarota v Parizu.

„Matin“ poroča, da je v hiši, katero ima v najemu baron de Vaux, neki arhitekt odkril tri tajna podzemeljska nadstropja. Baron je tajnik rojalističnega društva „Beli nagelj“. Ko je bil vprašan, zakaj rabi podzemeljska nadstropja, je odgovoril v zadregi, da za kopelji. Policijska sumi, da so bili prostori najbrže namenjeni za zbirališče zarotnikov in morebiti celo za stanovanje vojvoda Orleanskega, ki bi postal rad francoski kralj.

Ruska vseučilišča.

Rusija ima sedem vseučilišč; največe med njimi je ono v Moskvi, na katerem je vpisanih 6000 dijakov. Na Ruskem je gotovo 30.000 vseučiliščnih dijakov. Slušatelji so večinoma Rusi. Za žide je določeno gotovo število, namreč 5% vseh dijakov. Sinovi plemenitaških družin baltičkih pokrajin se uče večinoma v inozemstvu. Tudi število Armencev in Malorusov je relativno malo. Največ je meščanskih in kmečkih sinov, ki pohajajo vseučilišča. Mladi ljudje iz delavskih rodbin delajo danes v tem oziru še izjemo. Učenje na vseučiliščih ni dražje nego n. pr. v Avstriji. Razun mnogih dobrodelnih

zavodov, ki pomagajo siromašnim dijakom, podpirajo iste tudi bogateji dijaki, ki smatrajo za svojo prvo dolžnost, da pomagajo svojim siromašnim kolegom. Dijaki na ruskih vseučiliščih se pridno uče in strogo se pazi na to, da tudi res obiskujejo predavanja. Dijaških zvez, kakršne so na avstrijskih vseučiliščih ne poznajo v Rusiji.

Pruski državni zbor.

Pri posvetovanju o proračunu za bogočastje je poljski poslanec Jazdzewski očital pruski vladi, da ne drži svoje besede o pravicah poljske narodne samostojnosti. Pritoževal se je, da se duhovščini v nekdanjih delih poljskega kraljestva otežuje svobodna izvršitev bogočastja. Pruski naučni minister Studt je trdil v svojem odgovoru, da je bila vlada Poljakom vedno naklonjena. Ni res, da bi bila vlada izdala splošni odlok o nadzorovanju verouka. Poljsko časopisje ponižuje našo kulturo. Vsled tega nismo mogli več ostati naklonjeni Poljakom in smo morali izpremeniti svojo šolsko politiko.

Francoska zbornica.

Pariz, 21. febr. Zbornica je danes nadaljevala debato o mornariškem proračunu. Poročevalec Bos pravi, da je nemška mornarica z enakimi izdatki in v istem času mnogo več storila za gradbo in oboroženje ladij kot Francija. Zaloge streliva so nezadostne; v teku dveh ur bi jih porabila srednjemorska eskadra. (Velik nemir na klopih.) Zaloge premoga so istotako nezadostne. Bos obžaluje pozpoznenje v zgradbi ladij. Francija potrebuje mogočnega brodogradništva, da lahko zapoveduje mir. — Admiral Bienaimé napada uradovanje Pelletanovo, ki je v mornarico vpeljal ovađuštvo. Nadalje očita ministru, da je on kriv, ker je mornarica brez discipline ter da je politika zašla med častnike. Govornik izraža upanje, da bo novi mornariški minister Thomson popravil vse napake.

Šestdesetletnica mašništva.

Iz Novega mesta, 21. febr.

Včeraj je obhajal preč. gosp. kanonik Josip Hočevar šestdesetletnico svojega mašništva.

Sv. oče je na nogah skoraj popolnoma hromemu gospodu dovolil veliko olajšav, da je zamogel darovati sv. mašo, kar že devet let ni mogel storiti.

Ob 8. uri so slovesno pripeljali jubilaranta z njegovega stanovanja v lepo okrašeno kapelo prošnje, kjer so bili že zbrani njegovi sorodniki, prijatelji in mnogo vernega ljudstva.

Ko so pevci pri njegovem dohodu, spremljani s harmonijem, zapeli znano pozdravljalo pesem: „Diamantni mašnik, t. od' pozdravljen“ in ko je bil gospod po preteku devetih dolgih let zopet v lepo razsvetljeni kapeli pred altarjem, ga je premagalo in od veselja in ginjenosti se je začel mito jokati, ker mu je ljubi Bog podelil tako izvanredno milost. Z veliko pobožnostjo je opravljal sv. daritev ob asistenci g. prošta, drugih gg. kanonikov, o. o. gvardijana in prijerja, g. vikarja in o. Viljema.

Po sv. daritvi je jubilarant s krepkim glasom zapel „Te Deum“, da je kasneje rekel: Ko bi vedel, da imam še tak dober glas in znam še tako zapeti, bi jaz svojo biserno mašo pel.

Pri obedu je gospod, ves ginjen, opomnil: Že sedemdeset let se nisem več jokal, ne od žalosti ne od veselja, danes se pa nisem mogel premagati.“

Vse se je včeraj veselilo z gospodom jubilarjem, da ga je ljubi Bog pustil dočakati to izvanredno slovesnost. Lepo so mu pri obedu napili g. prošt, gg. dr. Detela in Schwinger in v imenu dekanijske duhovščine g. Peterlin. Vsi so bili enega duha in enega srca. Namesto slavljenca, ki je bil preveč ginjen, da bi mogel govoriti, se je vsem udeležencem slovesnosti zahvalil mil. g. prošt.

Gosp. proštu, ki je slavljenca napravil tako lepo slovesnost in vse tako lepo vodil, je napil g. kanonik Povše in se mu zahvalil v imenu kapiteljna, prav posebno pa še tudi g. jubilar sam.

Veliko častitk je gospod prejel iz mesta in od drugod. Posebno ga je veselila častitka presvitlega g. knezoškofa in ona preč. ljubljanskega stolnega kapiteljna. Rekel je, da je bil včerajšnji dan najveselejši in najsrečnejši dan njegovega življenja. Prav iz srca zaključimo blagemu trpinu — jubilarantu: „Ad multos annos!“

Dnevne novice.

Deželni odbor kranjski je sklenil, da bo odslej namestnik dež. odbornika grof Barbo opravljal vsa deželnoodborska posla po umrlu dr. Adolfu Schafferrju. Grof Barbo bo torej tudi član deželnega šolskega sveta, deželne komisije za agrarične operacije, komisije dež. prisilne delavnice itd.

Kje so resnični sužnji?

„Nared“ pravi, da smo pri „Slovenca“ odvisni od škofa, v resnici pravi škofovi sužnji. To pa ni tako! „Slovenec“ je političnih stvareh popolnoma neodvisen list, ni navezan na nobeno pesamezno osebo, kar smo že opetovano dokazali, in služi le stvari, ne pa osebam. Pri „Narodu“ je pa drugače. To je oseben Tavčarjev list, ki sme le to priobčevati, kar glavni akcionar Tavčar dovoli, in so torej gospodje, ki se zbirajo okolu „Naroda“, pravi Tavčarjevi sužnji. Ta odvisnost gre tako daleč, da niti najnedolžnejše novice ne morejo spraviti drugi liberalci v list, ako osebni tendencam dr. Tavčarjevim ne ustreza. Niti k enketi o vseslovenski ljudski stranki se ni smel noben liberallec oglasiti. Pri nas je vsak svobodno govoril, pri liberalcih je pa dr. Tavčar pribil, da ne, pa so morali molčati. In tako je zdaj tudi zaradi volitve v veleposestvo: Sužnji molče!

Imenovala je „Kraljeva srbska akademija znanosti“ v Belgradu dr. Matije Murka, vseučiliškega profesorja v Gradcu za svojega člana.

Podpore za vodovode. Za vodovod Slavina-Koče-Žeje je poljedelsko ministrstvo dovolilo 40%, to je 21.440 K v štirih letnih obrokih po 5360 K. Deželni odbor je obljubil 25%. Za vodovod v Petelinje, občina Št. Peter na Notranjskem, je poljedel. ministrstvo dovolilo 40%, to je 9200 K, dež. odbor 25%, torej bi morali interesente prispevati 35%. Glede vodovodov za Trnje in Št. Peter morajo se še vršiti poizvedbe.

„Odrpto pismo“. Piše se nam iz akademskih krogov: Ker so najvišje šolske oblasti poskrbele, da je čudni „strokovnjak“ in „filozof“ Grošelj imel v „Mestnem domu“ še nekaj poslušalcev, namreč kopro radovednega dijaštva, ne bo nezanimivo, če ta in oni izmed Grošljevega „občinstva“ — visokih glav ne izvzemši — nekoliko pogleda v „odrpto pismo“ bogoslovca g. Fr. Terseglava, ki prinaša zadnja (4) številka „Zore“, glasilo katol.-narod. dijaštva. Pismo je namenjeno g. Grošlju in njegovim „znanstvenosti“. Z veliko hladnostjo in objektivnostjo ga pozivlja, naj utemelji svoje monistovsko svetovno naziranje ki ga je zadnji čas jel razpečavati med slovensko inteligentno javnostjo. Na psihološkem polju je „slavni“ deklamator iz „Mestnega doma“, kakor se zdi, slabo verziran. A to je umevno; saj se se tu fiziološki materialisti doslej vedno opekli. Niti „moderni“ niso več, zakaj moderna psihologija je zgolj empirijska; razen Haeckla in morda Verworna se ne spušča v principieline metafiziške probleme. No, g. Grošelj ima priložnost, da pokaže, kaj zna.

Dvojezične tiskovine. S Stajerskega se nam piše: Res je že čas, da se v slov. pokrajinah razpošiljajo le dvojezične tiskovine. A treba je tudi dosledno delati! Smešno je od uradnikov, ki komaj slovensščino lomijo, zahtevati slovensko uradovanje, v uradih pa, ki jih zavzemajo rojeni Slovenci, se mirno šopiri nemščina. Zgodi se, da sedi župnik med odborniki pri občinski seji, kjer se sprejme predlog, da bo obč. urad uradoval le slovensko, župnik pa uraduje prej in slej le nemško. Zato ni čuda, da gre na slabše. Torej le dosledno delajmo, pa bomo dobili tudi dvojezičnih tiskovin!

— Nevarne grožnje in požig. 46letni samski podobar Franc Bole iz Koč pri Postojni je zelo nevaren človek, ki vsakemu žuga, da ga bo zaklal ali ubil, če se le v njegovo obližje prikaže. Cela fara Slavina se ga izogiblje in boji, in to tembolj, ker je bil vže leta 1878, zaradi hudodelstva umora obsojen v 20letno težko ječo. Janezu Šabecu, posestniku iz Slavine je poslal celo pismo, v katerem mu je zagrozil, da ga bo zaklal, če ga le v roke dobi. Ker je enake grožnje tudi drugim pošiljal, je bil torej strah prizadetih oseb popolnoma upravičen. Zato ga je orožništvo aretovalo in izročilo v sodne zapore v Postojino. Dognalo se je dalje, da ima navedeni Franc Bole tudi požig na vesti, ker je dne 23. marca 1877. nalašč zažgal poslopje Jakoba Boleta v Kočah, za kateri zločin se bo moral pokoriti v ječi.

— Smrtna kosa. V četrtek ob 10. uri predpoldne je umrla v sv. Antonu pri Kopru gospa Marijeta Valen-

tič, soproga gosp. nadučitelja Josipa Valentiča.

— **Dva brata naenkrat pokopana.** Iz Šenčurja se nam piše dne 23. t. m.: V ponedeljek je umrl na Miljah J. Likozar, v torek pa njegov brat, gospodar v isti hiši. Danes ob 10. uri sta bila oba pokopana.

— **Meščanski učitelji** baje dobre nove naslove. Ravnatelji bodo menda dobili naslove „šolski svetniki“, meščanski učitelji pa naslove „glavni učitelji“. V kratkem se bo pojasnilo, koliko je na teh govorih resnice.

— **Belokranjske novice.** Pri zadnji božični zabavi se krasno predstavljali tudi šolski otroci. Mnoge ubegih otrok je bilo z obleke obdarovanih. In o tej zabavi se upa reči liberalni „šolmašter“, da je bila neumnost. Tudi napredne, kaj ne?! — Nadležna influenza še vedno gospodari po Belokranjski. — Poštni voz se je prevrnil na Suhorji dne 17. t. m. Voznik je prišel pod kolesa ter se precej poškodoval. Druge nesreče ni bilo. — Pet velikonočnih pesmi je poklonil v zadnjem „Cerkvenem glasbeniku“ Al. Mišelčič milostljivemu gosp. preštu Fran Dovganu.

— **Iz Rima se nam poroča:** V soboto 18. t. m. se je pričela splošna stavka pekovskih pomočnikov, ki še doslej ni končana. Nemira ni. Vojaki peko kruh za nekatere stranke in zavode. — Oboževano vednojasno italijanske nebo kar neče postati letos tople. Tako občutne zime ne pomnijo Rimljani že 20 let. — Na Gregorijanski univerzi sta 17. t. m. umrli naenkrat dva profesorja. Eden umrl njih de Luca je povzročil svoj čas nemškemu parlamentu mnoge viharnih sej zaradi svojih točnih juridičnih izjav in prilog katoliški cerkvi. Bil je izboren pravoslovec. — Pretekli teden so v krasni jezuitski cerkvi al Gesu praznovali na veselijajen način spomin proglašanja Marka iz Križevca in njegovih dveh duhovnih sobratov blaženim. Visoka fasada je beblestela v tisočerih lučih, po katerih so se jasno ločili vsi posamezni arhitektonski deli te veličastne stavbe. V katedrali sami pa je žarelo gotovo nad pet tisoč električnih luči. — V soboto, 18. t. m., je neki laški razposajenec s težkim dežnikom udaril nekega tujea duhovnika preko čeljusti in ga precej poškodoval. Najbolj brezobzirni med vsemi pa so italijanski izvoščki, ki imajo to pogumno lastnost, da dirjajo s svojimi lačnimi kljusami in oguljenimi vozovi naravnost v človeka, ki mora letati kakor žoga, da se jim sproti umika.

— **Slovenske novice iz Amerike.** Zadušnico po dr. Matiji Prelesniku so imeli v Puelbi 3. febr. Ondi živi dr. Prelesnikov brat, sestra in več sorodnikov. — Poročili so se v Puelbi: Anton Krulc od Knežaka z Angelom Blatnik iz Dobropolja; Jan Kikel iz Šenčurja z Marijo Kastelec iz Ambrusa; Jožef Hrovat od Krke s Terezijo Tisol, ki ima tu očeta in dve omoženi sestri. — Dne 11. jan. se je poročil Jakob Frontel iz Smarja s Franco Žnidaršič, iz Dobropolja in pa Janez Starcar od Višnje gore z Marjeto Tekavčič iz Prevol pri Hinjah.

— **Izobraževalno društvo v Šenčurju pri Kranju** priredi v nedeljo, dne 26. t. m. veselico s sledečim sporedom: 1. Nagovor tajnika; 2. „Ribniška“ Čuk se je oženil“; „Miška“; 3. Srečolov. V slučaju zelo neugodnega vremena se preloži na pustno nedeljo. K obilni udeležbi vabi odbor

— **Romanje v sveto deželo** prirede letos Moravani. Pot od Bfeclave in nazaj stane: I. razred 440 K, II. razred 400 K, III. razred 300 K. Priglasje sprejema generalni komisariat za Sveto deželo, Dunaj I, Franziskanerplatz 4.

— **Silna burja** s sneženim viharjem divja v Postojni in okolici.

— **Ukradel** je v Trstu 40 vreč moke pek Makso Gregorič iz Ljubljane.

— **Pogrešajo** v St. Urhu, občina Zagorje, rudarjevo ženo Franciško Bajda. Večkrat je rekla, da se bo umorila. Od doma je odšla po hišnem prepiru.

— **Klasifikacija na srednjih šolah.** V vseučiliški dvorani na Dunaju je te dni predaval ravnatelj Thumser o reformi klasifikacije na srednjih šolah. Postavil je sledeče teze: 1. Učenec naj se izpraša le tolikokrat, kolikorkrat je za profesorja neobhodno potrebno, da si ustvari svojo sodbo. 2. Med semestrom odpadejo naznanila o konferencah. 3. Stevilo konferenc se omeji na dve. 4. Pri redih v izprijčuvalu in pri klasifikaciji med semestrom je mogoče le objektivno merilo. 5. Vrsta redov ne sme biti preveč obširna, pa tudi ne premala. 6. Da se pravično sodi učenca, se sme rabiti tudi red „komaj zadostno“. 7. Sedanji red v ravnosti „hvale vredno“ se premeni v „vzorno“. Ostali redi ostanejo. Na mestu pojma „nравnost“ pride „disciplinarno obnašanje“. 8. Rubrika „pridnost“ se zameni v „paz-

ljivost“, za katero veljajo isti redi, ko doslej za „pridnost“.

— **Sneg na Beneškem.** Iz Benetk javljajo, da je v ponedeljek tamkaj in po vsem Beneškem snežilo.

— **Veterancem sablje!** V večrajšnji seji drž. zbora je poslanec dr. Heilingler vložil predlog, naj državni zbor pozove vlado, da dovoli veterancem nositi sablje.

— **Smrt v tujini.** Iz Aleksandrije poročajo: Ta teden sta umrli izmed naše naselbine: Franc Brešar iz Ljubljane in Marija Premru iz Gorice. Oba sta bila previdena.

— **V Zagorju ob Savi** ima „Delavsko bralno društvo“ zopet sestanek v nedeljo, 26. t. m. popoldne ob 4. uri in sicer v navadnem prostoru v Drnovškovi hiši. — Društveniki naj ne pozabijo priti! Tudi prijatelji društva so s tem povabljeni! Odbor.

— **Suša v Istri.** Iz Tinjana: Skozi cela dva meseca ni bilo tukaj kaplje dežja, tako, da smo si ga želeli kakor v poletju. — Vsi vodnjaki so se vzpraznili — a naša slavna „podeštarija“ ima vkljub temu vedno druge skrbi, kakor da bi poskrbela za prepotrebno vodo. Vlada je ponujala že tisočake za napravo občinskega vodnjaka, toda signori so mnenja, da je za hrvaškega kmeta dobra tudi kaljuža. Oj tužna Istro pod tujevo peto!

— **Zadeva z „Lloydom“.** Trst, 22. febr. V italijanskih finančnih krogih vlada veliko razburjenje, ker hoče vlada, da se „Lloyd“ reformira in natančneje nadzira z Dunaja. Avstrijski misleči krogi pa žele, da se tudi tu postopa s tisto strogostjo, ki je potrebna v tukajšnjih razmerah.

— **Mlekarstvo.** Po mlekarnah na Kranjskem se je v preteklem letu skupilo za mleko 719782 kron. Mlekarj je sedaj na Kranjskem 49

— **Metliški fantje** prirede v nedeljo, 26. t. m., ples v Čitalnici, pri katerem bo svirala vojaška godba iz Karlovca.

— **Iz Dola** pri Ljubljani se nam poroča: Prva veselica našega „Slov. katol. izobraževalnega društva“ je v vsakem oziru izvrstno uspela. Prostori v hiši g. podpredsednika Verbajsa so bili natlačeno polni. Društveni predsednik g. Klemenčič je v lepih besedah razlagal pomen združevanja in potrebo izobrazbe. Nastopili so trije vrli domači mladeniči J. Bokal, J. Jagodic in Fr. Kuhar z deklamacijami. V imenu „Zveze“ je govoril g. dr. Lampe. Pohvaliti moramo tudi vrli društveni zbor in g. pevovodja. Tak dober začetek nam daje upanja do še večjega napredka.

— **Iz Kropce.** „Slov. katol. delavsko društvo v Kropci“ priredi dne 26. svečana v prostorih gospe Klirnarjeve predstava o. Spored: „Sanje“, igra s petjem v 5 dejanjih. 2. Petje. 3. Prosta zabava. — Začetek točno ob 4. uri popoldne. Cena prestorom: Sedeži I vrste 60 v., II. vrste 40 v., stojišča 20 v., otroci 10 v. K obilni udeležbi vabi uljudno odbor — Delavci „Železobrotne zadruge v Kropci“ se pritožujejo, da jim nekdo kraje delane blago po 40 kg. naenkrat. To se zgodi večkrat. Čudno je, da se to godi samo zadržnim delavcem. Do sedaj še niso prišli tatu na sled.

— **Razpisane** so učiteljske službe: na II. gimnaziji v Ljubljani za nemščino in slovenščino; na gimnaziji v Kranju za nemščino in klasično filologijo; na gimnaziji v Kočevju za klasično filologijo; na državni realki v Ljubljani za matematiko in geometrijo, za laščino, nemščino ev. francoščino, za nemščino, francoščino ozir. zemljepisje in zgodovino. — Prošnje do dne 31. marca na kranjski deželni šolski svet.

— **Zagrebčani v Postojni.** Hrvaško pevsko društvo „Kolo“ priredi 4. marca t. l. izlet v Postojno.

Štajerske novice.

š **Dr. Dečko.** Nemški listi poročajo, da se dr. Dečko nahaja sedaj v nekem sanatoriju v Gradcu

š **Pasji kontumac** je odpravljen v Žalcu in okolici.

š **Za častnega občana** je izvolil občinski zastop občine Zamaskevo knezoškofijskega duha svetnika č. g. Jožefa Jurčiča, dekana pri Sv. Lenartu v Slov. goricah

š **V Spielfeldu** bodo razširili kolodvor.

š **V nož se je zaletel z očesom** v Studenicah pri Mariboru 9letni šolski učenec Tripolt. Deček je oslepel na desnem očesu.

š **Pred celjskim porotnim sodiščem** je bil včeraj obsojen 35letni posestnik Anton Tomc iz Poprove na tri leta težke ječe. V Ameriki je Tomc ponaredil 50 bankovcev po 20 kron, katere je poizkušal spečati, ko se je povrnil nazaj domov.

š **Konkurz** sta napovedala v Mariboru trgovec Josip Pichler in pek Avgust Zinky.

š **Slov. katol. akad. društvo „Zarja“** v Gradcu priredi v petek, 24. t. m. ob 8. uri zvečer pri „Zeleni Stajerski“ svoj V. redni občni zbor z običajnim sporedom.

Koroške novice.

k **Letni občni zbor** Slovenskega krščansko-socialnega delavskega društva za Celovec in okolico se je zadnje nedelje, dne 12. t. mes., nad vse izbornu obnesel. Prostori so bili vsi zasedeni. Po pozdravu predsednika gospoda Juga je govoril novi društveni konzulent č. g. dr. L. Ehrlich o vladnem načrtu o belaiških blagajnah ter opozarjal na dobro, pa tudi nevarno stran takega načrta. K tej točki se je nato oglasil urednik gospod A. Ekar, povdarjajoč potrebo, da se naj vsa delavska društva zedinijo in posvetujejo o skupnem nastopu v tej zadevi. Nato je podal tajnik, g. Al. Kržišnik, svoje zanimivo poročilo, iz katerega je razvidno zelo uspešno delovanje društva. V teku tri četrt leta je pristopilo 64 rednih in 26 podpornih članov. Društvo je priredilo od ustanovitve dne 23. aprila 1904 sedem zborovanj, dva občna zbora in 13 odborovih sej. Dohodkov je imelo društvo 368 K 82 h, stroškov pa 315 K 2 h. V novi odbor so bili izvoljeni gospodje: Jug V., Ekar Ant., Kržišnik Al., Resman Matevž, Stefec Ant., Ravnik Fr. in Gorjanc Leop.; namestnika: Osana Bož. in Martinjak Fr.; računski pregledovalci: profesor Schrey Tom., profesor Hutter J. in dr. Brejc Janez. Po izvolitvi odbora je še enkrat povzel besedo urednik „Mira“, gospod Anton Ekar, o slovenskih matrikah; vsakega Slovenca dolžnost je, da zahteva slovensko vpisovanje. Od društva se je poslovil njega prvi konzulent, č. g. J. Dobrovč, zahvaljujoč se za naklonjenost in zaupanje, katero je vžival pri vrlih delavcih. Priporočal je društvu novega konzulenta č. g. dr. Lamberta Ehrliča, stolnega kaplana. Kakor se je ravno katoliška cerkev vedno trudila za odpravo suženjstva in s tem podpirala delovstvo v njegovem opravičenem stremljenju po pravicah, katere mu grede, tako izvršujejo tudi društveni konzulenti v omenjenem smislu svojo dolžnost. Predsednik se v iskrenih besedah zahvaljuje odhajajočemu za njegovo požrtvovalno delovanje in zaključil zborovanje. Pristopilo je društvu na novo devet udov. — Dal Bog, da bi se društvo tudi v bodočnosti tako lepo razvijalo! — Za zabavo so izborne skrbeli vrli tamburaši in dobro izvežbani pevski zbor slovenskega delavskega društva.

k **Slovenski shod** bo 26. t. m. v Rožeku.

Ljubljanske novice.

lj **Deželni predsednik Viktor baron Hein** se je s svojo gospo sinoci ob 12. uri vrnil iz Rima.

lj **„Krščanska ženska zveza“** ima jutri, 24. t. m. popoldne ob 3 uri redno predavanje v navadnih prostorih. — K obilni udeležbi vabi odbor.

lj **Le vzgojevatelj slovenske mladine** je „Slovenski Narod“, ki brani postopanje juristov Svetka in Žige Voduška, češ „da se take dijaške nerodnosti in neumnosti gode na Dunaju ali v Gradcu vsak dan, ne da bi se kdo zanje zmenil in da ga ni dijaka, ki bi ne bil kdaj v pijanosti kake nerodnosti storil.“ — Res je, da se godi veliko dijaških nerodnosti in neumnosti, za katere se nihče ne zmeni, tudi mi ne, a vsake dijaške burke imajo svojo mejo. Znano postopanje Svetka in Žige Voduška je pa že brez meje in le žalostno je od „Nareda“, da si upa tako postopanje sploh izgovarjati. Lepa družba bo končno zbrana okolu „Slov. Naroda“! — „Narod“ pravi: „Ti dijaki naj le napravijo skušnje, potem bodo imeli kmalu priliko „Slovenčevim“ duhovnikom plačati njih početje z obrestmi vred.“ Tako je! Najprej naj ti gospodički napravijo skušnjo, mi se jih bomo pa še tudi potem znali ubraniti, posebno če se s skušnjo njihova olika ne bo povečala. „Narodu“ priporočamo, naj gre jutri k obravnavi pred okrajno sodišče, pa bo videl kako dostojnost brani in da se skrajne arogantnosti ne more smatrati za nedolžno „dijaško šalo“. Tako postopanje more zagovarjati le stranka surovosti.

lj **Pevski večer vojakov** združen s prosto zabavo prirede, kakor smo že poročali, vojak-pevci in podčastniki tukajšnjih oddelkov 17. pešpolka v soboto, dne 25. febr. t. l. v „Puntigamski pivnici“ (popred „Katol. dom“). Začetek ob pol 9. uri zvečer. Vspored obsega naslednje pevske točke: „Cesarska pesem“ (Haydn); „Kvišku bratje“ (Volarič); „Prva ljubezen“ (Hajdrih); „Colničku“ (Volarič); „Želja Slovenca na tujem“ (Gerbič) in „S Dinari kršne“ (Vilhar). Med posameznimi pevskimi

točkami koncertuje vojaška godba pešpolka št. 27. Po končanem sporedu prosta zabava s plesom. Upamo, da bo ljubljanske občinstvo vedelo ceniti požrtvovalno domače fante in jih mnogobrojno posetilo. Vstop je vsakomur dovoljen — tudi brez vabila.

lj **Draginjske doklade v tukajšnji ljubljanski tobačni tovarni.** Znana je neznozna letošnja draginja. Cuti je vse in oseboto delavstvo. Deputacije iz več oddelkov tobačne tovarne so se predstavile dne 22. t. m. gosp. nadravnateljju Möllnerju in ga prošile, naj izposluje pri glavnem ravnateljstvu z ozirom na draginjo draginjske doklade. Gosp. nadravnatelj ni bil delavskih deputacij nič kaj vesel in je rekel, da so delavske deputacije zato prišle k njemu, ker zavidajo 17 prejemnicam zvišanje plače. Obljubil je sicer, da bo prošnjo takoj predložil glavnemu ravnateljstvu, a iz njegove opazke že lahko sklepamo, kako jo bo priporočal. Gospod Möllner bi bil steril pametnejše, če bi ne bil rabil neprimernih opazk o zavisti delavstva. Vse delavstvo je privoščilo izboljšanje plače 17 prejemnicam. Nadravnateljju Möllnerju svetujemo, naj gre k mesarjem, naj gre k prodajalcem živil, naj gre k trgovcem in k prodajalcem kuriva in izvedel bo, da so se cene vsem tem predmetom izdatno podražile. Vpraša naj tudi, za koliko so se podražila stanovanja. Tudi upraviteljstvo tovarniške kuhinje bo petrdilo, da so delavske deputacije ravnale iz potrebe in ne iz zavisti. Toliko za danes na naslov gospoda ravnatelja Möllnerja, kateremu prav toplo svetujemo, naj se zavzame za delavstvo, ki čuti posledice sedanje draginje.

lj **Vrsta porotnih obravn** za I. porotno zasedanje pri tukajšnjem deželnem sodišču. Dne 27. t. m.: 1. Jera in Leopold Toporiš iz Tržiča, hudodelstvo goljufije; 2. France Kotnik, postopač iz Kojnc, tatvina iz navade. — Dne 28. t. m.: Viljem Ragni in Lucijan Pentericci, laška zidarja, tatvina; Janez Bevdčič, zidar iz Snerberjev in Tine Kekalj, delavec iz Pšate, rop, oziroma goljufija po krivem pričevanju. Dne 1. marca t. l. Jožef Juričič iz Jelšane na Primorskem in Marija Smukavo, delavčeva vdova iz Boh. Bistrice, naročeni zavrtni umor. — Dne 2. marca t. l.: Janez Felc, dninar iz Vojske, uboj. — Dne 3. marca t. l.: tiskovna pravda proti Franju Jakliču. — Dne 4. marca t. l.: Marija Stare iz Hruševce pri St. Jurju na Stajerskem doma in Francetu Motnikarju iz Grada pri Celju, delavec poiskušeni naročeni zavrtni umor, ozir. težko telesno poškodovanje.

lj **Umrli so:** Marija Furlan, vdova glavnega davkarja; Marija Schmelzer, stolarjeva žena, 48 let, Bohoričeve ulice 3; Andrej Bergant, delavčev sin, 14. mes. Streliške ulice 15; Franja Oblak, krojačeva hči, 18 mes., Radeckega cesta 1; Marija Cretnik, šivilja, 68 let, Gradišče 8, V bolnici; Jera Cuden, dninarica, 74 let ostarelost.

lj **Kako se dobi lepšo pisavo.** Delavec Ivan Kralj je pripeljal danes v Ljubljano delavca Ivana Kralja z Doba in Jožefa Verbiča iz Glogovce, ki jih je izkušal spraviti v Ameriko z napačnimi potnimi listi. Ko jih je stražnik ostavil in pregledal potne liste, je takoj opazil, da ni vse v redu. Jeden je hotel biti star 26 let, dasiravno se mu ni poznalo, da bi bil toliko star. Ko se je drugi podpisal, se pa zopet ni strinjal podpis z onim v potnem listu. Rekel je, da je na potnem listu zato lepša pisava, ker so ga takrat, ko je pri okrajnem glavarstvu podpisal, držali za roko. Stražnik, ki nobenemu ni vrjel, je vse tri aretoval.

lj **„Katoliško mladeniško društvo“** priredi v nedeljo, 26. t. m., v „Rokodelskem domu“ zabavo v večer. Na sporedu je med drugim burka „Klepetec“ in „Črevljjar“, veseloigra v treh dejanjih.

lj **Nesreče.** Včeraj se je ponesrečil v Zagorju ob Savi delavec Ivan Ahčov iz kamniškega okraja. Padel je z nekega hleva več metrov globoko in se tako poškodoval, da so ga morali prepeljati v tukajšnjo bolnišnico.

lj **Zabava ljubljanskih Hrvačev.** Prvo hrvaško društvo „Kolo“ v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 26. februarja t. l., v mali čitalnični dvorani „Narodnega doma“ svoj predpustni ples, h kateremu najuljudnejše vabi slavno občinstvo. Pri plesu sodeluje slavna vojaška godba c. in kr. pešpolka št. 27, kralj Belgijcev. Odbor I. hrvaškega društva „Kolo“ ni štedilo niti truda, niti stroškov, da v vsakem oziru zadovolji cenjene p. n. goste in posetnike veselice. Društvo nastopi na plesu v narodni hrvaški noši, tako da bode veselica imela zgolj naroden značaj; želeli pa je, da tudi bratje Slovenci in posestrime Slovenke posnemajo ta lepi zgled. P. n. ostali blagovolijo naj priti v promenaadni obleki. Vsakdo bode imel tukaj vpogled, kako se po hrvaških šegah in navaadah pri plesu razveseljuje — seveda pri-

prosto — tako da bode zabava na veselici tembolj demača in neprisliljena. Za potrebo bo kar najskrbnejše skrbnjeno in nam zagotavlja gospod Bogovič, restavrater v „Narodnem domu“, slavno občinstvo tako glede jedi, kakor pijače vsestransko zadovoljiti. — Vstopnina za osebo 1 K. obitelji treh oseb 2 kroni. — Začetek ob osmi uri zvečer.

Ij Nepoboljšljiva tatica. Jožefa Medved, delavka iz Šmartna pri Litiji doma, je bila zaradi tatvine že na pet let težke ječe obsojena. A to je ni poboljšalo, kajti 17. januarja t. l. je vzela Mariji Baloh v Ljubljani v Kolodvorskih ulicah 10 K gotovine, pa za eno krilo in za en predpasnik blaga. Zadelala jo je občutna kazen: trinajst mesecev ječe.

Ij Tatvina. Sinoči je bilo Mih. Tratarju ukradenih iz spalne sobe 30 kron, ki jih je imel v haveloku. Sumljivega storilca, ki je bil radi tatvine že večkrat kaznovan, je policija aretirala.

Ij Poneverjenje. Delavec Ivan Potrebin iz Šmartnega pri Litiji je dal pred nekaj časom neki znanci, ki je šla v Ljubljano, svojo hranilnično knjižico z vlogo 314 kronami in ji izročil 100 kron, naj jih vloži. Ženska je bila prišla v Ljubljano in je bila baje tudi v hranilnici, toda v Šmartno se ni več vrnila. Policija sedaj dotično žensko zasleduje.

Ij Sneg. Ljubljanske ulice je zapadel zelo visok sneg. Včeraj je sneg opetovano ustavljal električno železnico. Mnogo delavcev v Ljubljani nima dela, a magistrat ne poskrbi, da bi odkidavali sneg. Hoja po nekaterih ulicah je taka, da bi človek mislil, da je v kaki vasi, ne pa v „moderni“ Ljubljani. Na nekaterih krajih so delali — prisiljenici.

Boris Sarafov.

Boris Sarafov je izjavil, da je njegovo mnenje o turških pripravah to-le: Turki se oborožujejo v Makedoniji za to, da uduše ustajo. V ta namen bodo morali vojaško zasedati najmanj 350 najvažnejših mest. Vsled tega bo brez dvoma došlo do spopadov med prebivalstvom in vojaštvom. Zato se hoče Sarafov požuriti, da ga dogodki spomladi ne bodo iznenadili. Razni okrožni četovodje že sedaj marljivo delajo, a Sarafov bo potem uredil skupno vse gibanje.

Razne stvari. Najnovejše.

Katoliška šolska društva francoska. V Orleansu so katoličani ustanovili prvo francosko katoliško šolsko društvo. Francoski katoličani nameravajo ustanoviti še več katoliških šolskih društev. — Vohunstvo italijanskega stotnika Ercolessija. Pariski „Eclair“ poroča: Kakor znano, so svoj čas zaprli v Messini zaradi veleizdaje italijanskega stotnika Ercolessija. Stotnik je izpovedal, da sta neki general in polkovnik italijanskega generalnega štaba izdala neki tuji velevlasti važne vojaške listine. Vsak izdajalec je dobil 500.000 lir. Stotnik Ercolessi je jud. — Dva parnika sta zgorela v Charlestownu. Škode je pol milijona dolarjev. — Sv oče je obolel na lahki influenci. — Zmota policije. V Parizu je aretirala policija grofica Gabrijele de Lanois. Policija je mislila, da ima pred seboj neko damo, kateri je povratek v Pariz radi njene lahkomišljenosti prepovedan. — svojima deklama je zapustila na Dunaju umrla gostilničarka Marija Hammerl dve hiši, ki sta vredni 300 000 kron. — Ogenj v Stingelovitovarni glasovirov na Dunaju je napravil 10 000 kron škode. — Gospe igralke Policija na Dunaju je dobila obvestilo, da več dunajskih gospa igra „hazard“. Naznanil je to policiji soproj, kateremu je prišla žena od take zabave šele ob 6. uri jutraj domov.

Davek na naslove v Avstraliji. Posebne vrste predlog je predložil pred kratkim neki poslanec v avstralskem parlamentu: vsak kdor hoče nositi kak naslov, mora plačati primeren davek. Govornik je tudi takoj postregel z načrtom, predlagal je sledeče zneske: Vojvoda ali vojvodinja 1250 kron na leto; marki ali markiza 1072 kron; grof ali grofica 894 kron; baron ali baronica, lord ali lady 536 kron; tajni svetnik 446 kron; „sir“ 268 kron; „prečastni“ dve kroni. Narobe svet — Avstralija!

Telefonska in brzojavna poročila.

Kranj, 23. februarja. Župnik Hofer je umrl. V soboto dopoldne ob 9. uri bo pogreb.

Dunaj, 23. febr. Včeraj je seja drž. zbora trajala do tri četrti na 8. uro zvečer. Govorili so še: Schraffl proti dvoboju in za parlamentarično ministrstvo, Zazvorka, Pe-

tenc in Korol. Zbornica je izvolila za glavnega govornika za predlogo o vojaških novicah Slovenca Pogačnika, za glavnega govornika proti pa sec. dem. Schuhmeierja. Nato je zbornica razpravljala nujni predlog o zboljšanju položaja poštnih pomožnih uradnikov. Povdarjalo se je, da se mora pričeti akcijo tudi za zboljšanje položaja telegrafistov in telefonistov. Nujnost in predlog sta bila sprejeta. Danes je govornik posl. Pogačnik.

Dunaj, 23. februarja. Biankini je v svojem govoru ostro kritiziral avstrijsko mornarico. 100 parnikov italijanskega društva „Navigazione adriatica“ se da izpremeniti v vojne križarice, stoindvajset milijonov lir je izdala Italija letos za mornarico, Avstrija je pa zanemarila brodogradnjo. Treba bi bilo najmanj 15 vojnih ladij in 30 križaric, da se Avstrija meri z Italijo, a v resnici je le 9 voj. ladij, od katerih so 3 samo majhne obrežne čuvajke in 8 križaric. Govornik graja, da Dalmacija ni zvezana po železnici z državnim središčem.

Dunaj, 23. febr. (Kor. u) Pogačnik kot generalni govornik o vojaški predlogi je danes ugovarjal proti neenakemu ravnanju z raznimi narodnostmi v vojski.

Posl. omenja mažarsko zahtevo po lastni armadi in protestira, da bi se na avstrijske stroške ustvarila mažarska armada. — Nobena stranka ne bo glasovala za vojaško predlogo. Pogačnik odločno zahteva, da se človekoljubno ravna z moštvom. Govornik zahteva, da se bolj upoštevajo nemški prosilci za vzprejem v vojaške šole in opozarja, da častništvo ne izvršuje odloka o učenju polkovnega jezika.

Sofija, 23. febr. Premožnejše prebivalstvo pošilja svoje rodbine v Rusijo vsled strahu pred vojsko.

Peterburg, 23. februarja. „Petrograjska brzojavna agentura“ izjavlja, da je Reuterjeva vest o mirovni pogajanjih popolnoma neosnovana.

Dunaj, 23. febr. Povdarja se, da so pogoji, o miru na rusko japonskem bojišču, katera širijo angleški listi taki, da bi jih ne sprejela najslabša država.

Tjencin, 23. febr. Na Formozo je došlo 20 japonskih torpedovk.

Pariz, 23. febr. Hulska komisija je v včerajšnji popoldanski seji vzprejela tretje čitanje poročila, ki ga je sestavil admiral baron Spaun z sodelovanjem vseh drugih členov komisije. Komisija se ne izreče o navzočnosti ali nenavzočnosti inozemskih torpedovk, ampak izjavi, da je admiral Rozdestvenski imel dovolj vzroka, da je postopal, kakor je postopal. Zavezo ruske vlade, da bo ista odškodovala žrtve hulskih dogodkov je komisija vzela na znanje. Poročilo se izroči jutri ruski in angleški vladi.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze tolažilnega sočutja, ki so nam došli ob boleznih in smrti naše prerano umrle sestre, starmatere, matere

Marije Savšek posestnice

od naših sorodnikov, prijateljev in znancev izrekamo tem potom svojo najtoplejšo zahvalo.

Iskreno se zahvaljujemo vsem udeležencem pri mnogobrojni udeležbi pogreba predrage pokojnice.

Posebno se še zahvaljujemo preč. duhovščini zagorski in sosedom, ki so ob boleznih jih tolažili.

Hvala bodi vsem še enkrat, Bog jim plačaj!

Zagorje ob Savi — Celovec 22. svečana 1905.

Jožef, Janez, posestnika, Alojzij, c. in kr. četovodja, France, c. in kr. lovec, sinovi; Franciška, Antonija, sinah; Agata, Helena, sestri; Ana, Angela, Joško, Francka, Dora, Karol, France, Mici, Ivan, vnuki in vnučkinje.

Potrti globoke žalosti javljajo podpisani vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je njih najboljša, iskreno ljubljenca mati, tašča in stara mati, gospa

Marija Furlan

vdova c. kr. glavnega davkarja

danes, 22. februarja ob 1/24. uri popoldne, po kratki mučni boleznih, previdena s sv. zakramenti za umirajoče mirno v Gospodu zasjala.

Pogreb predrage pokojnice se vrši v petek, dne 24. februarja ob 1/25. uri popoldne iz hiše žalosti, Mestni trg št. 17 na pokopališče k sv. Krištofu. 336

Sv. zadušne maše se bodo brale v raznih cerkvah.

Ljubljana, 22. februarja 1905.

Henrik Kenda, trgovec. — Rudolf Persché, c. kr. okr. sodnik, svaka. — Irma Kenda, Jeanne Persché, hčeri. — Harry in Grete Kenda, vnuka.

Izgubil se je

pes

srednje velikosti, črno in belo lisast, z marko na vratu: **Skofja Loka št. 1.** Kdor izve zani, — se prosi naznaniti na naslov: **Skofja Loka — Karlovec št. 59.** 337 1-1

Mlekar oženjen brez majhnih otrok

za prevažanje mleka v Ljubljano kateri je trezen in pošten, se takoj sprejme. Mesečna plača za oba 36 glid. prosto stanovanje in 1 1/2 litra mleka na dan. Ponudbe z dobrimi izpričevali sprejema Karol Lenče na Laverci pri Ljubljani. 297 4-3

Istrskega vina

črnega in belega

lastnega pridelka ima naprodaj Josip Krizmanič pok. Vicka, posestnik na Ježenju, pošta Tinjan, železniška postaja: Sv. Peter u Šumi.

325

208b 12-8 12. januarja 1905.

Gospodu lekarju Piccoli Ljubljana.

Prosim, pošljite mi 12 škatlic Vaših izbornih salmijakovih pastil.

Velespoštovanjem Julija Milischka, Dunaj XIV.1, Goldschlagstr. 1.

Otroška vrtnarica

večja slovenskega in nemškega jezika, želi stopiti v službo v kakem zavodu otroškega vrta ali privatno podučevati pri kaki boljši hiši. — Pisma naj se pošiljajo na upravnništvo „Slovenca“. 293 5-4

Samo za 60 kr.

1/2 kile gosjega perja.

To gosje perje je sivo, popolnoma novo, z roko skubljeno, gotovo za porabo. 1/2 kile stane samo 60 kr., boljše kakovosti samo 70 kr. Pošiljatve na poizkušnjo s 5. kg se razpošiljajo po poštncem povzetju I. Krasa, trgovina s posteljnimi perjem, Smichov pri Pragi (810). Zamena dovoljena. 334 1-1

305 Sprejemem dobro izurjenega krojaškega pomočnika 6-5

Služba stalna. A. Tavčar, Škofja Loka.

Gospoda moja, ali pijete Cvekov brinovec iz Kamnika?

313 10-4

Uedno najnovejši gramofoni

kakor tudi plošče v največji izbiri morete dobiti le pri zastopniku nemške akcijske družbe za gramofone

1059 100-72

Rudolfu Weber,

urarju v Ljubljani, Dunajska cesta 20, nasproti kavarne „Evropa“, v hiši gospoda Kribarja.

Prodaja se na obroče. — Stare plošče se zamenjajo.

Ernest Hammerschmidta nasledniki

Madile Wutscher & K^o.

trgovina železnin in kovin, Ljubljana, Valvazorjev trg št. 6.

Velika zaloga poljedelskih strojev in orodja.

Nizke cene!

